

Til lovforslag nr. L 61. Betænkning afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 8. februar 1980

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af reguleringsbestemmelser vedrørende arbejdsløshedsdagpenge, dagpenge ved sygdom eller fødsel og tjenestemandspensioner

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med arbejdsministeren, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Udvalget har modtaget mundtlige henvendelser fra:

Fælles Kurs Klubben og
Sømændenes Forbund.

Herefter indstiller et *mindretal* (socialdemokratiets og det radikale venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet samt det af arbejdsministeren under nr. 1 stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling ved lovforslagets 3. behandling.

Et *fjerde mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet samt det af arbejdsministeren under nr. 17 stillede ændringsforslag.

Et *femte mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) må modsætte sig, at arbejdsløses, syges og efterlønsmodtageres levevilkår forringes.

De arbejdsløse er i forvejen hårdt ramt af krisens følger og den fejlslagne politik. De er uforskyldt blevet arbejdsløse eller syge. En del af de arbejdsløse får i forvejen desuden kun en dækning af tabt arbejdsfortjeneste på ca. 60 pct.

Med disse reguleringer vil det offentlige spare ca. 1 mia kr. på arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge og efterløn, hvilket bevirker, at levevilkårene bliver endnu mere umenneskelige for den i forvejen så hårdt ramte gruppe.

Der sker ganske vist en lille forbedring for de lavest lønnede gruppers dagpengesats i form af garantibetaling. Dertil kommer en lille forbedring af maksimumdagpengene ved en taktregulering svarende til de offentligt ansattes lønregulering, men trods disse små forbedringer vil der ske et fald i indkomsten, både med hensyn til reguleringen, men også i forhold til udviklingen på det private arbejdsmarked.

Mindretallet indstiller derfor lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *sjette mindretal* (centrum-demokraternes medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling ved lovforslagets 3. behandling.

Et *syvende mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling med følgende bemærkninger:

Dette lovforslag betyder forringelser for arbejdsløse og syge. Uanset hvilken regering der gennemfører sådanne angreb på svagtstil-

lede grupper, vil venstresocialisterne så stærkt, som det er muligt, gå imod disse angreb. Der er tale om renlivet borgerlig, asocial politik.

De samlede forringelser af arbejdsløshedsunderstøttelsen som følge af decemberindgrebet, som dette lovforslag er en del af, udgør ca. 540-565 mill. kr. inden for en periode af 14 måneder. Forringelserne over for de syge udgør i en tilsvarende periode 165-175 mill. kr. Men dette er ikke et reelt billede af de samlede forringelser. De forringelser, der sker, vil bevirke lavere satser på arbejdsløshedsunderstøttelsen og sygedagpengene langt ud i fremtiden.

Forringelserne fremkommer ikke alene som følge af dette lovforslag. Der er tale om en kombination af indgrebet over for velstandsreguleringen og så dyrtidsrøveriet.

Der er grund til at frygte yderligere forringelser. I lovforslagets bemærkninger siges det: »Regeringen foreslår samtidig, at der til ikrafttræden ved den nuværende overenskomstperiodes udløb gennemføres ændrede regler om regulering af dagpengenes maksimum«. Dette lægger op til, at den »midlertidige« forringelse af de arbejdsløses situation gøres permanent.

Ændringsforslag

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Glistrup (FP), Lawaetz (FP) og Kurt Hansen (VS)):

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v., lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om tjenestemandspension

(Ændring af reguleringsbestemmelser)«

Til § 1

Af et *mindretal* (Enggaard (V), Jens Peter Jensen (V), Grethe Fenger Møller (KF) og Ninn-Hansen (KF)):

2) *Nr. 1* affattes således:

»1. § 46, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Dagpengenes størrelse fastsættes for et år ad gangen med virkning fra 1. januar.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (Aage Andersen (S), Bakholt (S), Hans Jørgen Jensen (S), Søren B. Jørgensen (S), Inge Fischer Møller (S), Kaj Poulsen (S), Taanquist (S) og Bolvig (RV)):

3) *Nr. 1* affattes således:

»1. I § 46, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:

»Regulering i medfør af § 47, stk. 3, kan dog ske med virkning fra den 1. september 1980.«

Af et *mindretal* (Glistrup (FP) og Lawaetz (FP)):

4) *Nr. 2* affattes således:

»2. I § 47 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Beregningsgrundlaget for dagpengene holdes uændret i perioden 1. januar 1980 - 28. februar 1981.«

Af *mindretallet under nr. 2*:

5) *Nr. 2* affattes således:

»2. § 47 affattes således:

»§ 47. Dagpengene kan højst fastsættes til et beløb, der for en uge svarer til 90 pct. af ugeløn ved fuld, sædvanlig arbejdstid med den af Danmarks Statistik offentliggjorte timefortjeneste (inkl. dyrtidstillæg, men bortset fra alle andre tillæg) for alle arbejdere inden for håndværk og industri i hele landet i januar kvartal 1979, jfr. dog stk. 2.

Stk. 2. Beregningsgrundlaget for dagpengenes højeste beløb, jfr. stk. 1, dyrtidsreguleres hvert år den 1. januar, første gang 1. januar 1981, på grundlag af reguleringspristallet for oktober det foregående år. Reguleringen sker for hver fulde 3 points udsving ud over 100, for de første 3 points med 24 kr. om ugen og derefter med 36 kr. om ugen.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *mindretallet under nr. 3*:

6) Den under *nr. 2* foreslåede § 47, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Den 1. september 1980 dyrtidsreguleres beregningsgrundlaget for dagpenge-

nes højeste beløb, jfr. stk. 1 og 2, på grundlag af reguleringspristallet for juli 1980. Reguleringen sker for hver fulde 3 points udsving ud over 100, for de første 3 points med 24 kr. om ugen og derefter med 36 kr. om ugen. Beregningsgrundlaget forhøjes tillige den 1. september 1980 med 24 kr. om ugen.«

Af *mindretallet* under nr. 4:

7) Nr. 3 udgår.

8) Nr. 4 udgår.

Til § 2

Af *mindretallet* under nr. 2:

9) Nr. 1 og 2 udgår, og i stedet indsættes som nyt nummer:

»01. § 10, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Dagpenge, der udbetales af en arbejdsgiver, kan pr. uge ikke udgøre mere end et højeste beløb, der svarer til 90 pct. af ugeløn ved fuld, sædvanlig arbejdstid med den af Danmarks Statistik offentliggjorte timefortjeneste (inkl. dyrtidstillæg, men bortset fra alle andre tillæg) for alle arbejdere inden for håndværk og industri i hele landet i januar kvartal 1979. Dagpengenes højeste beløb dyrtidsreguleres dog hvert år den 1. januar, første gang 1. januar 1981, på grundlag af reguleringspristallet for oktober det foregående år. Reguleringen sker for hver fulde 3 points udsving ud over 100, for de første 3 points med 21,60 kr. om ugen og derefter med 32,40 kr. om ugen.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *mindretallet* under nr. 3:

10) Nr. 1 affattes således:

»1. I § 10, stk. 3, indsættes efter 3. pkt.:

»Regulering i medfør af stk. 5 sker dog med virkning fra den 1. september 1980.«

11) Den under nr. 2 foreslåede § 10, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Den 1. september 1980 dyrtidsreguleres dagpengenes højeste beløb, jfr. stk. 3, på grundlag af reguleringspristallet for juli 1980. Reguleringen sker for hver fulde 3 points udsving ud over 100, for de første 3 points med 21,60 kr. om ugen og derefter med 32,40 kr. om ugen. Den 1. september 1980

forhøjes dagpengenes højeste beløb endvidere med 21,60 kr. om ugen.«

Af *mindretallet* under nr. 2:

12) Nr. 3 og 4 udgår, og i stedet indsættes som nyt nummer:

»02. § 24, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Dagpengene pr. uge kan ikke udgøre mere end et højeste beløb, der svarer til 90 pct. af ugeløn ved fuld, sædvanlig arbejdstid med den af Danmarks Statistik offentliggjorte timefortjeneste (inkl. dyrtidstillæg, men bortset fra alle andre tillæg) for alle arbejdere inden for håndværk og industri i hele landet i januar kvartal 1979. Dagpengenes højeste beløb dyrtidsreguleres dog hvert år den 1. januar, første gang 1. januar 1981, på grundlag af reguleringspristallet for oktober det foregående år. Reguleringen sker for hver fulde 3 points udsving ud over 100, for de første 3 points med 21,60 kr. om ugen og derefter med 32,40 kr. om ugen.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *mindretallet* under nr. 3:

13) Nr. 3 affattes således:

»3. I § 24, stk. 3, indsættes efter 3. pkt.:

»Regulering i medfør af stk. 5 sker dog med virkning fra den 1. september 1980.«

14) Den under nr. 4 foreslåede § 24, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Den 1. september 1980 dyrtidsreguleres dagpengenes højeste beløb, jfr. stk. 3, på grundlag af reguleringspristallet for juli 1980. Reguleringen sker for hver fulde 3 points udsving ud over 100, for de første 3 points med 21,60 kr. om ugen og derefter med 32,40 kr. om ugen. Den 1. september 1980 forhøjes dagpengenes højeste beløb endvidere med 21,60 kr. om ugen.«

Til § 3

Af *mindretallet* under nr. 4:

15) Paragraffen udgår.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *mindretallet* under nr. 3:

16) I den foreslåede § 27 a ændres ordene »§ 4, stk. 1, i lov om begrænsning af lønstigninger, ændring af dyrtidsregulering m. v.«

til: »§ 1, stk. 1, i lov om ændring af dyrtidsregulering m. v.«.

Til § 5

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Kurt Hansen (VS)):

17) Paragraffen affattes således:

»§ 5

Loven træder i kraft den 15. februar 1980.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 2, 5, 9 og 12

Hensigten med de af mindretallet stillede ændringsforslag er at fastholde den af arbejdsministeren oprindeligt den 4. december 1979 foreslåede ændrede regulering med den ændring, at regulering tilbageføres til at være helårlig i stedet for halvårlig.

Til nr. 3, 6, 10, 11, 13, 14 og 17

Baggrunden for de oprindeligt foreslåede begrænsninger af stigningen i arbejdsløshedsdagpengenes maksimum var det stramme oplæg i det samtidig fremsatte forslag til lov om begrænsning af lønstigninger, ændring af dyrtidsregulering m. v.

På baggrund af det for lønningernes vedkommende mindre stramme resultat af folketingets forhandlinger, der blev vedtaget ved lov om ændring af dyrtidsregulering m. v., finder regeringen det rimeligt, at der i perioden frem til den 1. marts 1981 sker en regulering af dagpengenes maksimum ud over en pristalsregulering.

Det foreslås derfor, at beregningsgrundlaget for arbejdsløshedsdagpengenes maksimum reguleres med et beløb på 24 kr. pr. uge, nogenlunde svarende til den taktregulering, som det forventes at offentligt ansatte vil få pr. 1. oktober 1980.

Det foreslås ligeledes, at dagpengenes højeste beløb ved sygdom eller fødsel forhøjes med et beløb, der svarer til den forventede

taktregulering for offentligt ansatte. Beløbet foreslås forhøjet med 21,60 kr. om ugen.

Regeringen foreslår af administrative hensyn, at denne regulering af de maksimale dagpenge sker samtidig med den eventuelle pristalsregulering pr. 1. september 1980.

Da der i folketingssamlingen 1980-81 vil blive fremsat forslag til ikrafttræden den 1. marts 1981 om nye regler om regulering af dagpengenes maksimum, indeholder ændringsforslaget ikke bestemmelser om regulering af dagpengenes maksimum i foråret 1981; men der vil ved udarbejdelsen af forslag til nye reguleringsregler blive taget hensyn til den på arbejdsmarkedet forventede lønudvikling.

Til nr. 4

Arbejdsløshedsunderstøttelsesreglerne og kildeskattereglerne bør ændres fundamentalt af hensyn til både de arbejdsløse og resten af befolkningen. Fremskridtspartiet har andetseds fremlagt præcise angivelser af, hvad der skal ske.

Inden for regeringens helhedsplans rammer kan forholdet imidlertid næppe forbedres på anden måde end ved fastfrysning af de nuværende understøttelsessatser, så merindtægten ved at gå på arbejde i planens løbetid gradvis bliver større og større.

Til nr. 7

Lavtlønstillæg er i virkeligheden asociale i den form, regeringen arbejder med, jfr. f. eks. Fremskridt 1979-21 side 13. Derfor må konsekvenserne heraf også modvirkes. Lavindtægtsgruppens problem kan på holdbar vis alene klares ved store forhøjelser af det skattefrie bundfradrag.

Til nr. 8

Teknisk konsekvens af ændringsforslag nr. 7.

Til nr. 15

Den særpensionsfordel, der er tilfaldet tidligere tjenestemænd m. fl. frem for folkepensionister, bør ikke yderligere forøges.

Til nr. 16

Ændringsforslaget er redaktionelt.

Aage Andersen (S) Bakholt (S) Hans Jørgen Jensen (S) Søren B. Jørgensen (S) fmd.
Inge Fischer Møller (S) Kaj Poulsen (S) Taanquist (S) Bolvig (RV) Enggaard (V)
Jens Peter Jensen (V) Grethe Fenger Møller (KF) nfmd. Ninn-Hansen (KF)
Mimi Jakobsen (CD) Lilli Gyldenkilde (SF) Kurt Hansen (VS) Lawaetz (FP)
Glistrup (FP)

Partierne KrF og DR var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.